

POHJOIS-SAVON MAAKUNTAKAAVAN TARKISTAMISEN 1. VAIHEEN 1. VIRANOMAISNEUVOTTELU
Pohjois-Savon maakuntakaava 2040

Pöytäkirja

Aika: Maanantai 20.3.2017 klo 12.00 – 14.57
Paikka: Scandic Kuopio (os. Satamakatu 1, Kuopio), kokoustila Karpalo

Läsnä:	Itkonen Ilkka	Pohjois-Savon pelastuslaitos
	Jousmäki Suvi	Pohjois-Savon liitto, siht.
	Jylhä Sanna	Ympäristöministeriö
	Kaikkonen Raimo	Pohjois-Savon ELY-keskus
	Kajan Irma	Pohjois-Savon liitto
	Kantonen Leila	Pohjois-Savon ELY-keskus
	Kinnunen Eija	Pohjois-Savon ELY-keskus
	Kinnunen Tommi	Metsähallitus
	Laaksonen Tapio	Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
	Lyytinen Anne-Kaarina	Aluehallintovirasto
	Niskanen Raija	Finavia
	Niskanen Seppo	Suomen Metsäkeskus
	Ponkilainen Kari	Puolustusvoimat, 3. logistiikkarykmentti
	Qvick Paula	Pohjois-Savon liitto, pj.
	Rummukainen Mikko	Pohjois-Savon liitto
	Salomaa Hannu	Finavia
	Tenhunen Tanja	Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
	Viinikka Heikki	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
	Serola Seppo	Liikennevirasto
	Huttunen Kimmo	Pohjois-Savon ELY-keskus

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen, läsnä olevien toteaminen

Suunnittelujohtaja Paula Qvick avasi kokouksen, läsnäolijat todettiin. Puheenjohtajaksi valittiin Paula Qvick, sihteeriksi kaavoituspäällikkö Suvi Jousmäki.

2 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

3 Maakuntakaavan tarkistamisen lähtökohdat: maakunnan suunnittelutilanne ja maakuntakaavan seurantaraportti

Suvi Jousmäki kävi diasarjan avulla (liite 1) totesi maakunnan suunnittelutilanteen sekä vuonna 2016 valmistuneen maakuntakaavan seurantaraportin johtopäätökset maakuntakaavan tarkistamistarpeeseen liittyen.

4 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältö

Suvi Jousmäki kävi läpi osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisällön em. diojen perusteella. Sisälöstä käytiin seuraavaa keskustelua:

Kaavan tavoitteet:

Kaavan tavoitteisiin liittyen Hannu Salomaa Finavialta kysyi, miten uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioidaan maakuntakaavan 1. vaiheen tarkistuksessa. Sanna Jylhä ympäristöministeriöstä totesi tähän, että uudet VAT:t tulevat lausunnoille keväällä 2017, ja päätöksiä tavoitteista odotetaan vuoden 2017 lopulla. Jos uusien VAT:en voimaantullessa määritellään siirtymäsäännökset tavoitteiden käyttöönotosta vastaavasti kuin vuonna 2009, tarkoittaisi tämä aika-aulun osalta, että maakuntakaavan tarkistuksen 1. vaiheen hyväksymisvaiheessa uudet VAT:t olisivat jo voimassa.

Kaava-alue:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on todettu, että vuonna 2019 Pohjois-Savon maakuntaan siirtyvä Joroisten kunta otettaisiin mukaan kaavaprosessiin käsiteltävinä olevien teemojen osalta. Anne-Kaarina Lyytinen Aluehallintovirastosta totesi, että maanomistajien ja muiden osallisten tiedottamisen ja vuorovaikutusmenettelyjen riittävyden kannalta ko. menettely voi olla ongelmallinen. Paula Qvick totesi tähän, että Pohjois-Savon liitto harkitsee sitä, että Joroisten osalta maakuntakaava päivitetäisiin kokonaisuutena vasta maakuntakaavan tarkistamisen 2. vaiheessa. Maakuntakaavan tarkistamisen 2. vaihe käynnistyy vuonna 2019.

Vähittäiskaupan suuryksiköt:

Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevan teeman osalta Sanna Jylhä totesi, että MRL muutokset ovat tulossa voimaan keväällä 2017, tarkka päivämäärä ei vielä ole tiedossa. Lisäksi Jylhä muistutti, että vaikka MRL 71 c §:ssä kaupan laatuluokituksista luovutaan, ovat 71 b § mukaiset sisältövaatimukset edelleen voimassa; esimerkiksi suunnitellulla maankäytöllä ei saa olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen.

Keskustan ulkopuolella sijaitsevien vähittäiskaupan suuryksiköiden osalta tavoitteena on tarkentaa KM- ja kme-merkintöjen suunnittelumääräyksiä niin, että Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavassa 2030 määritelty alueen enimmäismitoitus olisi sitova, mutta kaupan laatu ja tarkka sijainti ratkaisitaisiin kuntakaavoituksessa. Jylhä totesi, että esimerkiksi Uudenmaan maakuntakaavassa kohde-merkinnällä osoitetun vähittäiskaupan suuryksikön sijainti ja laajuus on ohjattu määriteltäväksi yksityiskohtaisessa kaavoituksessa.

Hannu Salomaa Finaviasta tiedusteli, mahdollistaako vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeva sääntely Kuopion lentoaseman kaupallisten palveluiden kehittämisen. Paula Qvick totesi, ettei sääntely tai kaavaratkaisu tule tässä esteeksi, sillä lentoasemalle mahdollisesti tulevat kaupalliset palvelut eivät ole suuruusluokaltaan seudullisesti merkittäviä.

Puuterminaalit:

Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta huomautti, että puuterminaalihin liittyvässä meluvaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida myös asumisterveysasetuksen mukaiset seikat. Valtioneuvoston mukaiset melun ohjeet eivät huomioi riittäväällä tavalla vaikutuksia asutukseen.

Ilkka Itkonen Pelastuslaitokselta toivoi, että maakuntakaavassa huomioitaisiin suurten puuterminaalialueiden sijaintia suunniteltaessa sekä alueita koskevissa suunnittelumääräyksissä myös turvallisuusnäkökohdat. Erityisesti sammutusveden saatavuus on mahdollisessa onnettomuustilanteessa kriittinen tekijä.

Seppo Niskanen Metsäkeskuksesta totesi, että Metsäkeskuksen kartoittamista terminaali-alueista suurin osa on väliaikaisessa käytössä olevia välivarastointialueita. Jatkossa lisääntyvät HCT-kuljetukset voivat kuitenkin vaatia terminaali-alueita.

Seppo Serola Liikennevirastosta totesi, että maakuntakaavassa osoitettavat puuterminaalialueet tulee suhteuttaa Liikenneviraston selvitykseen terminaaleista ja lastauspaikoista.

Soidensuojelu:

Lähtökohtaisesti maakuntakaavassa tullaan osoittamaan VN päätöksen mukaiset valtion mailla sijaitsevat suoalueet. Luonnonsuojelulain perusteella toteutettavat alueet osoitetaan SL-merkinnällä, Metsähallituksen omalla päätöksellä toteutettavat alueet merkinnällä S. Kokouksessa todettiin, että mikäli merkintöjä osoitettaisiin yksityismaille, tulee suojelualuemerkintöjen ohjausvaikutus kuvata selkeästi. Merkintöihin liittyvä päätös selvitetään vielä ympäristöministeriöstä Aulikki Alaselta.

Valtion maiden osalta käydään jatkoneuvottelu, johon Pohjois-Savon liitto kutsuu mukaan ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja Metsäkeskuksen.

Maisema-alueet:

Sanna Jylhä ympäristöministeriöstä totesi, että valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivityspäätöksen ajankohta ei edelleenkään ole vahvistunut. Näin ollen maakuntakaavassa tulee osoittaa VN 1995 mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Pohjois-Savon liiton tavoitteena on, että maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet tarkistetaan kaavaan päivityselvityksen perusteella.

Tapio Laaksonen Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta huomautti, että kulttuuriympäristöasioiden käsittely kaavan tarkistamisen 1. ja 2. vaiheessa voi aiheuttaa sekaannusta. Rakennettu kulttuuriympäristö on tarkoitus selvittää vasta tarkistuksen 2. vaiheessa, joten selvitys ei olisi käytössä maakunnallisia maisema-alueita määriteltäessä, jotka käsitellään kaavan laatimisen 1. vaiheessa. Ongelmana on, että maisemakohteita on osoitettu voimassa olevassa kaavassa myös rakennetun kulttuuriympäristön kannalta tärkeinä kohteina. Paula Qvick totesi tähän, että asiat eivät ole keskenään ristiriidassa. Ne kulttuuriympäristökohteet, joilla on maisemallista arvoa, käydään läpi maakuntakaavan tarkistuksen 1. vaiheessa.

Pellot:

Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta toi esille, että peltoalueiden yhteensovittaminen pohjavesialueiden kanssa on huomioitava teeman käsittelyssä.

Sähkönsiirtolinjat:

Ilkka Itkonen Pelastuslaitokselta tiedusteli, huomioidaanko tarkistuksessa myös suuret muuntoasemat. Mikko Rummukainen Pohjois-Savon liitosta totesi, että myös muuntoasemat käydään läpi sähkönsiirtolinjojen ajantasaisuustarkastelun yhteydessä.

Tuulivoima:

Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta tiedusteli, voidaanko maakuntakaavassa asettaa yleismääräys, jolla veloitetaan tuulivoimarakentaminen tekemään siten, ettei tuulivoimaloista aiheudu asukkaille melusta tai välkkeestä aiheutuvaa kohtuutonta terveyshaittaa. Sanna Jylhä YM:stä totesi tähän, että paikallisesti merkittäviä tuulivoima-alueita koskien ei liitto voi antaa ko. määräyksiä maakuntakaavassa. Erilaisten selvitysten ja oppaiden valmistelu on mahdollista liiton toimesta, mikäli niitä on resursseja laatia. Lisäksi Jylhä toi tiedoksi, että ympäristöministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö ovat parhaillaan teettämässä selvitystä tuulivoimarakentamisen terveysvaikutuksista ihmisiin ja lintuun. Selvitys valmistuu toukokuussa 2017.

Ilkka Itkonen Pelastuslaitokselta totesi, että tuulivoimarakentamisen turvallisuutta tulisi parantaa. Tuulivoimaloiden turvallisuuteen liittyen olisi tärkeää saada valtakunnalliset raja-arvot.

Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta toi myös esille, että terveydensuojeluviranomaiselta ei kysytä lausuntoa tuulivoimalan rakentamisen yhteydessä, mikä on ongelmallista.

Ampumaradat, moottoriurheilu- ja ajoharjoittelalueet:

Kokouksessa keskusteltiin ampumaratoja koskevista meluvaikutuksista ja niiden selvittämisestä. Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta kysyi, onko raskaiden aseiden melutason sääntelyä selvittävän ja valmistelevan työryhmän selvitys valmistunut. Sanna Jylhä totesi tähän, että valtioneuvoston asetus raskaiden aseiden ja räjäytysten melutasoista on valmistumassa. Kari Ponkilainen Puolustusvoimilta totesi, että ko. selvitys liittyy erityisesti puolustusvoimien käyttämiin raskaisiin aseisiin. Sanna Jylhä lupasi toimittaa tiedon selvityksen valmistumisesta Pohjois-Savon liitolle.

Meluvaikutusten arviointiin liittyen Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta totesi, että meluhaittojen arvioinnissa on tärkeää huomioida myös maasto-olosuhteet.

Puolustusvoimien alueet:

Hannu Salomaa Finavialta totesi, että lentokentän suojavyöhykettä (12 km) ei välttämättä tarvitse merkitä maakuntakaavaan. Ilkka Itkonen kuitenkin suositteli tämän merkitsemään kaavaan, sillä se helpottaa luvitusta.

Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta totesi, että myös lentomelu on huomioitava maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä. Paula Qvick totesi tähän, että Kuopion lentoasemaa koskevaa lentomelu-alueetta ei olla tarkistamassa tässä yhteydessä, koska lentomäärät eivät ole olennaisesti lisääntyneet edellisessä lentomeluselvityksessä ennakoituun verrattuna.

Päijänne-Saimaa kanava:

Seppo Serola Liikennevirastosta totesi, että maakuntakaavassa ei tulisi esittää sellaisia hankkeita, joiden toteutusajankäyttö on pitkä ja toteutuskynnys korkea, mikäli ne estävät toteutuskynnystään matalampien hankkeiden toteutumisen. Kanavarauus hankaloittaa ja lisää kustannuksia VT5 suunnittelussa, ja varaus voi pahimmillaan estää VT5 parantamistoimenpiteet. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa todetaan, että ”Alueidenkäytössä on turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet”. Serola lisäsi, että kanavavarauksen kumoaminen on perusteltua käsitellä maakuntakaavan tarkistamisen 1. vaiheessa, vaikka muut liikenneasiat käsitellään vasta tarkistuksen 2. vaiheessa.

Paula Qvick totesi, että Päijänne-Saimaa kanavan kumoaminen viedään lisäyksenä maakuntakaavan tarkistuksen 1. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, maakuntahallitukseen huhtikuussa 2017 käsiteltäväksi. Raimo Kaikkonen ELY-keskuksesta lisäsi, että ELY-keskus toimittaa taustamuistion kanavavaruksen kumoamisen perusteista liitolle viimeistään 20.4.2017.

Yaran kaivosalue ja suojavyöhyke:

Maakuntakaavan tarkistuksen 1. vaiheessa tavoitteena on päivittää Yaran kaivosalueen aluerajaus nykytoiminnan / suunnitellun toiminnan mukaiseksi sekä päivittää alueen ympärille osoitettu suojavyöhyke. Leila Kantonen ELY-keskuksesta kertoi, että Yaran alueella ei ole yleiskaavaa. Siilinjärven kunta on todennut, että he odottavat maakuntakaavan päivitystä ennen alueen yleiskaavoittamista.

Hannu Salomaa Finavialta toi esille, että sivukivi- ja kipsikasojen korkeus ei voi paljonkaan enää kasvaa nykyisestä. Kasoilla voi olla vaikutuksia myös siviili- ja puolustusvoimien lentoliikenteeseen. Kari Ponkilainen Puolustusvoimilta totesikin, että mahdolliset kasojen aiheuttamat estevaikutukset ovat selvittelyn alla Puolustusvoimissa.

Ilkka Itkonen nosti esille Siilinjärven tulvariskialueet sekä Yaran kaivosalueella sijaitsevien saostus-sakka-altaiden patomurtumamahdollisuuden. Todennäköisyydet tulvalle tai patomurtumalle ovat pienet, mutta suojavyöhykkeen suunnittelumääräyksessä tulisi huomioida melun ja pölyn lisäksi tulvariskit. Itkonen toivoi, että palo- ja pelastustoimi pidetään mukana, kun näitä asioita käsitellään kaavassa.

Kaavan osalliset:

Kaavan osallisten luetteloa tullaan OAS:sta saadun palautteen perusteella täydentämään. Anne-Kaarina Lyytinen AVI:sta nosti esille huolen siitä, miten ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköitä (kuntien terveydensuojeluviranomaisia) kuullaan maakuntaudistuksen käynnistyttyä.

Arviointimenettelyt:

Sanna Jylhä YM:stä toi esille, että kaavaehdotuksen lausuntovaiheessa olisi lausunnon antajilla hyvä olla kaavan vaikutusten arvioinnit käytettävissään. Lisäksi olisi tärkeää, että myös mahdollinen Natura-arviointi sekä yhteysviranomaisen lausunto siitä olisi myös käytettävissä kaavaehdotuksen lausuntovaiheessa.

5 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Kokouksessa esiteltiin alustavat vastineet OAS:sta saatuun palautteeseen. Palaute ja vastineet viedään 24.4.2017 maakuntahallituksen kokoukseen hyväksyttäväksi.

Sanna Jylhä YM:stä muistutti, että Joroisten alueen käsittelytapa olisi syytä käsitellä selkeästi osallistumis- ja arviointiselostuksessa.

6 Viranomaisten tavoitteet maakuntakaavan tarkistamisen 1. vaiheelle, elleivät ole tulleet esille jo asiakohdissa 4 ja 5

Huomiot on esitetty jo aiemmissa asiakohdissa.

7 Viranomaisyhteistyö kaavan laadinnassa, jatkoneuvotteluista sopiminen

Todettiin, että jatkoneuvotteluita käydään eri sidosryhmätahojen kanssa tarvittaessa. Lisäksi käydään neuvotteluja ympäristöministeriön ja ELY-keskuksen kanssa.

8 Muut esille tulevat asiat

Sanna Jylhä toi esille, että keväällä 2017 tulee lausunnoille maakuntalakiesityksiä, joilla on vaikutuksia myös maankäyttö- ja rakennuslakiin. Kyseisillä lainkohdilla ei ole vaikutusta laadittavana olevaan maakuntakaavaan.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.57.

Liite: Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, maakuntakaavan tarkistamisen 1. vaihe. Diaesitys, 1. viranomaisneuvottelu, 20.3.2017.